

4. razred osnovne škole
Živjeti zdravo
Rješavanje problema i donošenje odluka

Tema, cilj, ishodi učenja i trajanje

Tema: Rješavanje problema

Cilj: naučiti kako riješiti problem i donijeti pravilnu odluku o rješavanju problema uvažavajući međusobne osjećaje.

Ishodi učenja:

- iskazati suosjećanje,
- uvažavati međusobne osjećaje
- kontrolirati negativne emocije,
- uskladiti ponašanje u različitim životnim situacijama,
- definirati problem,
- objasniti kako je netko riješio problem,
- strukturirati korake pri rješavanju problema.

Trajanje: 1 školski sat

Potreban materijal

- književno-umjetnički predložak *Proljetne suze* Sanje Polak, tablice za popunjavanje

Sadržaj – opis i tijek aktivnosti

Uvodna aktivnost

1. nastavna situacija: Zadatak je učenika napisati u paru neku situaciju kada ih je netko zadirkivao i kako su se pritom osjećali.

Nekoliko učenika čita što su zapisali, a jedna djevojčica i jedan dječak po izboru učiteljice/ učitelja zapisuju negativne emocije na ploči razvrstavajući ih prema spolu.

Glavni dio

2. nastavna situacija: Čitanje književno-umjetničkog teksta *Proljetne suze* Sanje Polak kao temelja za daljnju razradu teme.

Tekst se može pokazati učenicima u *ppt-prezentaciji* ili se kao prilog može podijeliti učenicima ukoliko ga učiteljica/ učitelj poželi iskoristiti za rad na više nastavnih sati.

3. nastavna situacija: kratki razgovor o tekstu.

Tko su glavni likovi ove priče? U čemu je nastao problem na igralištu? Kome se Jan požalio za svađu? Kako je u konačnici odlučio riješiti sukob s Matijom? Slažeš li se s njegovim izborom rješavanja problema? Bi li netko postupio drugačije?

4. nastavna situacija: osvještavanje nenasilnog rješavanja sukoba.

Prisjetimo se pročitane priče o Janu. Jan je pokušao riješiti sukob na dva načina. Koja?

a) Nasilno rješavanje sukoba – Koje je osjećaje osjetio Jan kada je sukob rješavao šakama i tučom, odnosno nasilnim ponašanjem? Ispišimo te osjećaje u tablicu! Je li problem riješio na taj način?

b) Nenasilno rješavanje sukoba – Kada problem nije mogao riješiti tučom i šakama, kako se Jan dosjetio riješiti isti problem? Kakva je to vrsta rješavanja problema? Je li uspio riješiti problem na nenasilan način?

	NASILNO RJEŠAVANJE SUKOPA	NENASILNO RJEŠAVANJE SUKOPA
NAČIN RJEŠAVANJA	tuča, šakama	pismom
OSJEĆAJI	tužan, uplakan, povrijeđen	uzbuđen, sretan, zadovoljan
RJEŠENJE PROBLEMA	-	+

5. nastavna situacija: povezivanje naučenog u školi sa svakidašnjim životom učenika.

a) Uočavanje problema – Pogledajmo na ploči ispisane probleme s početka sata? Razlikuju li se oni bitno po spolu? Jesu li dječaci i djevojčice osjetljiviji na iste probleme? Možemo li u ispisanim problemima vidjeti neke zakonitosti?

b) Nenasilno rješavanje sukoba – Pokušajmo u skupinama riješiti nenasilno ispisane probleme na ploči. Smislite što je moguće više načina za rješavanje istog problema s naglaskom na nenasilnom rješavanju sukoba.

Završna aktivnost

6. nastavna situacija: dramatizacija prikazanih problema i čitanje rješenja problema iz prethodne etape nastavnog sata.

Literatura

Giler Z. J. (2011), *Ja to znam i mogu*; Zagreb: Naklada Kосinј

Polak S. (2010), *Mali Jan ima plan*, Zagreb: Mozaik knjiga

	NASILNO RJEŠAVANJE SUKOBA	NENASILNO RJEŠAVANJE SUKOBA
NAČIN RJEŠAVANJA		
OSJEĆAJI		
RJEŠENJE PROBLEMA		

	NASILNO RJEŠAVANJE SUKOBA	NENASILNO RJEŠAVANJE SUKOBA
NAČIN RJEŠAVANJA		
OSJEĆAJI		
RJEŠENJE PROBLEMA		

Proljetne suze

Sunce je veselo sjalo, ptice su veselo cvrkutale, trava je veselo mirisala. Jan je tužno otvorio vrata svoga stana. Tužno je spustio torbu, tužno je odložio jaknu i tužno je pozdravio svoju mamu:

- Bog, mama!

Janova dobra mama vidjela je da je Jan tužan.

- Što je bilo, Jane?

- Ništa! Potukao sam se s Matijom.

- I to je tebi ništa?

- Ma, baš me briga. . .

Janova mama vidjela je suze u Janovim obrazima.

- Pa ti plačeš!

- Ne plačem. Dečki ne plaču.

- Ma tko to kaže? Plač je normalna ljudska pojava.

- Ja ne plačem i gotovo!-viknuo je Jan, lupio nogom o pod i obrisao suze s lica.

- Što se dogodilo?

- Matija je glupan prve klase. Budala jedna glupa. . .suze su i dalje curile Janovim licem.

- Pa, nemoj tako! Što je bilo? Hajde, smiri se i ispričaj mi.

Jan je obrisao suze i obećao si da su to zadnje suze u njegovu životu. Pokušao se smiriti. Počeo je svoju priču:

- Bili smo pred školom. Učiteljica nam je pokazala proljetnice u školskom cvjetnjaku. Pokazivala nam je i mladu travu. Sve je bilo tako lijepo i toplo. A onda je glupi Matija počeo gaziti travu i skakati kao lud. Kažem ja njemu: "Ne gazi travu, to je boli." - A on meni: "Što te briga. Ne boli tebe." To me je jako razljutilo i da mu pokažem kako travu boli kad staneš na nju, stao sam na njegovu nogu.

- A jooooj! – zgrozila se Janova mama.- I što je dalje bilo?

- Onda mi je Matija rekao da sam težak i glup kao slon i gurnuo me svom snagom u travu. Pao sam i jako je boljelo. Ali, ipak sam ustao i pravio se da mi nije ništa. Gurnuo sam i ja Matiju. A onda je Matija meni opalio šamar. Zamisli, mama, pljusku!

- Strašno – rekla je mama. – I što je dalje bilo?

- Onda sam ja njemu opalio šamar.

- Pa niti valjda?

- Jesam! I sad mi je žao. I žao mi je što sam se potukao s Matijom. Vidio sam ja, i Matija je otišao kući plačući. I što ću sad?

Matija mi je bio najbolji prijatelj. A sve zbog zelene trave koju sam htio obraniti od njegovih nogu.

- Želio si dobro, a dogodilo se zlo. Valja ispraviti na dobro-rekla je mama.

- Ali kako?

- Razmisli i sam riješi svoj problem- rekla je mama i otišla na balkon zaliti posadene jaglace.

Jan je ponovno malo zaplakao, onda prošetao dnevnim boravkom, kuhinjom, spavaćom i svojom sobom. Prestao je plakati. Sjeo je na krevet, razmišljao, razmišljao, podigao palac lijeve ruke i rekao:

- Mali Jan ima plan!

Uzeo je papi i plavi flomaster i napisao:

Dragi Matija! Baš smo bili glupi. Predlažem da se pomirimo. Trava i dalje raste. Bilo bi u redu da smo mi i dalje prijatelji. Ako se hoćeš pomiriti, zaokruži da.

DA

Oprosti.

Tvoj prijatelj Jan.

P.S. Pismo s odgovorom ubaci u moj poštanski sandučić.

Jan je uzeo pismo i otrčao do Matijina stubišta. Ubacio je pismo u Matijin poštanski sandučić. S nestrpljenjem je čekao Matijin odgovor. Svakih sat vremena silazio bi do svog poštanskog sandučića. Treća sreća!, pomislio je Jan kad se treći put spustio pogledati poštanski sandučić.

- Sreća! – uzviknuo je ugledavši Matijin odgovor.

- Znao sam!

Potrčao je stubama do stana i povikao:

- Mama, Matija je zaokružio DA!

- Znači, i dalje ste prijatelji! Super! – rekla je veselo mama i bila ponosna na Jana koji je bez njezine pomoći riješio svoj veliki problem. A Jan si je obećao da se nikada više neće potući s prijateljem, čak ni zbog mirisne, svježije proljetne trave, za koju je Matija obećao da će je ubuduće čuvati poput Jana.

Sanja Polak